

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

12 OCTOBRE 2010

Proposition de résolution relative à la formation à la conduite automobile

(Déposée par M. François Bellot)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de résolution reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée à la Chambre des représentants le 20 novembre 2007 (doc. Chambre, n° 52-0392/1).

La deuxième édition des États généraux de la Sécurité routière s'est tenue en mars 2007. Lors de cette rencontre, le gouvernement a réaffirmé sa volonté de diminuer le nombre de morts sur nos routes. L'objectif à atteindre est moins de cinq cents morts par an d'ici à 2015. Depuis les premiers États généraux en 2001, une diminution du nombre de tués est constatée. En effet, en 2006, on comptait mille morts contre mille cinq cents en 1998-2000. Malgré ces efforts, la Belgique reste un mauvais élève si l'on compare ces résultats à la moyenne européenne.

Afin d'atteindre cet objectif et de renforcer la sécurité routière, diverses mesures doivent être prises. À cet effet, nous pensons qu'il est nécessaire d'améliorer la formation et l'apprentissage à la conduite automobile.

La formation à la conduite a été réformée par l'arrêté royal du 10 juillet 2006. Cette réforme est entrée en vigueur le 1er septembre 2006. L'objectif était de rendre la formation à la conduite plus accessible financièrement pour les jeunes. La filière libre a donc été favorisée.

La formation à la conduite se déroule comme suit :

1. Le candidat peut participer à l'examen théorique à partir de dix-sept ans. S'il a réussi, il reçoit un permis de conduire provisoire B valable trois ans;

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

12 OKTOBER 2010

Voorstel van resolutie betreffende de rijopleiding

(Ingediend door de heer François Bellot)

TOELICHTING

Dit voorstel van resolutie neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 20 november 2007 in de Kamer van volkstegenwoordigers werd ingediend (stuk Kamer, nr. 52-0392/1).

De tweede Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid vond plaats in maart 2007. Tijdens die bijeenkomst heeft de regering haar voornemen bevestigd het aantal verkeersdoden terug te dringen. Het streefcijfer bedraagt minder dan vijfhonderd doden per jaar tegen 2015. Sedert de eerste Staten-Generaal in 2001 is het aantal dodelijke slachtoffers kennelijk gedaald. In 2006 werden er immers duizend geregistreerd, tegenover duizendvijfhonderd in 1998-2000. Ondanks die inspanningen blijft België een slechte leerling vergeleken bij het gemiddeld Europees resultaat.

Om die doelstelling te halen en de verkeersveiligheid te verhogen, moeten diverse maatregelen worden genomen. Met het oog daarop is het ons inziens noodzakelijk de rijopleiding en -scholing te verbeteren.

De rijopleiding werd hervormd bij het koninklijk besluit van 10 juli 2006. Die hervorming is op 1 september 2006 van kracht geworden. Het was de bedoeling de rijopleiding financieel laagdrempeliger te maken voor jongeren. De vrije begeleiding werd dus bevorderd.

De rijopleiding verloopt als volgt :

1. de kandidaat mag deelnemen aan het theorie-examen vanaf de leeftijd van zeventien jaar. Zo hij geslaagd is, ontvangt hij een voorlopig rijbewijs B dat drie jaar geldig is;

2. Le candidat à la filière libre se choisit un ou plusieurs guides parmi ses parents et/ou connaissances. Ceux-ci doivent avoir leur permis depuis au moins huit ans et ne doivent pas avoir subi de déchéance dans les trois dernières années. Le nombre de guides est illimité. Auparavant, le candidat ne pouvait avoir que deux guides. Ceux-ci étaient mentionnés sur le permis de conduire provisoire. En outre, ils devaient être âgés de vingt-quatre ans minimum et avoir leur permis depuis six ans;

3. Le candidat peut participer à l'examen pratique à partir de dix-huit ans. La durée minimale de l'apprentissage est fixée à trois mois. Donc, après trois mois, le candidat peut passer son examen pratique (contre neuf à douze mois auparavant en filière libre et trois ou six mois en filière auto-écoles selon la formule choisie). Le permis provisoire de ces candidats est valable trois ans. Après deux échecs à l'examen pratique, le candidat doit suivre six heures de cours en auto-école;

4. Concernant la filière auto-écoles, il est prévu que les auto-écoles proposent une formation d'un maximum de six heures de formation pratique;

5. Par contre, si le candidat a suivi vingt heures de formation et qu'il a au moins dix-huit ans, il peut recevoir un permis de conduire provisoire valable dix-huit mois et lui permettant de rouler sans guide;

6. Pour les deux filières, il est prévu une période probatoire. Les titulaires du permis B sont alors à l'essai pendant un an. Celui qui commet une infraction grave lors de son année probatoire doit restituer son permis de conduire et repasser son examen de conduite théorique et/ou pratique.

Cette réforme n'est pas sans conséquence. En effet, depuis son entrée en vigueur, on constate une importante baisse de fréquentation des auto-écoles. Certaines ont du fermer leurs portes.

En outre, il y a un manque de contrôle flagrant vis-à-vis des guides de la filière libre. Ces guides ne doivent plus répondre à des critères stricts. N'importe qui peut dorénavant devenir guide sans aucune formation convenable. Nous voyons même apparaître des filières parallèles. Par le biais d'Internet, des instructeurs proposent leurs services comme guides en filière libre. Ces instructeurs ne reçoivent aucune formation et ne sont soumis à aucune contrainte légale. Contrairement aux auto-écoles qui doivent être agréées et suivre toute une série de règles. Dès lors, ce phénomène constitue une concurrence déloyale. De plus, la porte est ouverte au travail au noir !

2. de kandidaat voor de vrije begeleiding kiest zich één of meer begeleiders onder zijn ouders en/of kennissen. Zij moeten hun rijbewijs sedert ten minste acht jaar bezitten, en mogen gedurende de laatste drie jaar niet vervallen geweest zijn van het recht om een motorvoertuig te besturen. Het aantal begeleiders is onbeperkt. Voorheen mocht de kandidaat maar twee begeleiders hebben, die op het voorlopig rijbewijs vermeld stonden. Voorts moesten zij ten minste vierentwintig jaar oud zijn en hun rijbewijs al zes jaar bezitten;

3. de kandidaat mag deelnemen aan het praktijkexamen vanaf de leeftijd van achttien jaar. De minimumduur van de scholing ligt vast op drie maanden. Na drie maanden mag de kandidaat dus zijn praktijkexamen afleggen (tegen voorheen, naargelang de gekozen formule, na negen à twaalf maanden bij de vrije begeleiding en na drie of zes maanden bij de rijkschoolopleiding). Het voorlopig rijbewijs van die kandidaten is drie jaar geldig. Nadat de kandidaat tweemaal voor het praktijkexamen gezakt is, moet hij zes uur rijkschool volgen;

4. voor de rijkschoolopleiding is erin voorzien dat de rijsscholen een praktijkopleiding van ten hoogste zes uur aanbieden;

5. heeft de kandidaat twintig uur rijopleiding gevolgd en is hij ten minste achttien jaar, dan kan hij een voorlopig rijbewijs krijgen dat voor achttien maanden geldig is en dat hem toestaat zonder begeleider te rijden;

6. voor de beide formules geldt een proefperiode. De houders van een rijbewijs B doorlopen dan een proefjaar. Wie tijdens zijn proefjaar een zware overtreding begaat, moet zijn voorlopig rijbewijs inleveren en zijn theorie- en/of praktijkexamen opnieuw afleggen.

Die hervorming is niet zonder gevolg. Sinds de inwerkingtreding stelt men immers een aanzienlijke daling van het aantal inschrijvingen in de rijsscholen vast. Sommige hebben zelfs de deuren moeten sluiten.

Bovendien is er een flagrant gebrek aan controle op de begeleiders in de vrije formule. Die begeleiders moeten niet langer aan strikte criteria beantwoorden. Gelijk wie kan voortaan begeleider worden, zonder behoorlijke opleiding. Er ontstaan zelfs parallelle circuits. Via het internet bieden instructeurs hun diensten als begeleider in een vrije opleiding aan. Die instructeurs krijgen zelf geen enkele opleiding en ontsnappen aan enige wettelijke verplichting, in tegenstelling tot de rijsscholen die een erkenning nodig hebben en aan een hele reeks regels zijn gebonden. Het fenomeen van de vrije begeleiding resulteert bijgevolg in deloyale concurrentie. Daarenboven wordt zwartwerk mogelijk !

Afin d'améliorer la qualité de la formation à la conduite, les auteurs souhaitent proposer plusieurs modifications. Tout d'abord, dans le cadre de la filière libre, il convient de limiter le nombre de guides à deux comme auparavant. Ces guides devraient être inscrits sur le permis provisoire. Étant donné la durée de validité de trente-six mois du permis provisoire, nous proposons d'assouplir ce principe. En effet, il pourrait être possible de changer de guide dans des circonstances exceptionnelles et ce après une durée de douze mois d'apprentissage. Il est proposé de limiter également le nombre d'élèves par guide à deux. Une exception est introduite pour les familles. Un père, par exemple, pourra être guide de plus de deux enfants. Ces deux mesures permettraient sans doute d'enrayer le travail au noir, de combattre les filières parallèles et d'améliorer l'apprentissage. Les auteurs considèrent que le nombre illimité de guide et donc le changement trop fréquent de guide durant l'apprentissage ne permet pas de former de manière optimale le candidat au permis de conduire.

Les auteurs proposent également d'augmenter la durée minimale d'apprentissage à six mois. Afin de permettre à certains candidats d'obtenir plus rapidement leur permis de conduire, une filière de trois mois d'apprentissage sera prévue.

Ces différentes modifications ne doivent évidemment pas augmenter le coût de la formation pour les candidats.

François BELLOT.

*
* *

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

Le Sénat,

A. considérant l'objectif des États généraux de la Sécurité routière 2007 de moins de cinq cents morts pas an d'ici 2015;

B. considérant l'arrêté royal du 10 juillet 2006 relatif au permis de conduire pour les véhicules de catégorie B, réformant la formation à la conduite;

C. considérant la possibilité et l'importance d'améliorer qualitativement la formation à la conduite;

D. considérant le manque de contrôle vis-à-vis des guides de la filière libre et la possibilité d'un nombre illimité de guides;

Om de kwaliteit van de rijopleiding te verbeteren wensen de indieners verscheidene wijzigingen voor te stellen. Allereerst moet het aantal begeleiders in het kader van de vrije begeleiding zoals voorheen tot twee worden beperkt. De namen van die begeleiders zouden op het voorlopig rijbewijs moeten voorkomen. Omdat het voorlopig rijbewijs zesendertig maanden geldig blijft, stellen zij voor dat principe te versoepelen. Het zou in uitzonderlijke omstandigheden immers mogelijk moeten zijn van begeleider te veranderen, na twaalf maanden scholing. Ook wordt voorgesteld het aantal leerlingen per begeleider te beperken tot twee. Voor gezinnen wordt een uitzondering ingevoerd. Een vader moet bijvoorbeeld begeleider kunnen zijn voor meer dan twee kinderen. Met die twee maatregelen zou het ongetwijfeld mogelijk worden het zwartwerk af te remmen, de parallelle opleidingen tegen te gaan en de scholing te verbeteren. De indieners gaan ervan uit dat het onbeperkt aantal begeleiders en dus de te frequente verandering van begeleider tijdens de scholing een optimale opleiding van de kandidaat-rijbewijs B in de weg staat.

De indieners stellen ook voor de minimumduur van de scholing te verlengen tot zes maanden. Om het sommige kandidaten mogelijk te maken hun rijbewijs sneller te halen, wordt evenwel in een formule van drie maanden voorzien.

Die verschillende wijzigingen mogen voor de kandidaten uiteraard niet tot hogere opleidingskosten leiden.

*
* *

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. gelet op de doelstelling van de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid van 2007 om tegen 2015 het aantal verkeersdoden terug te dringen tot minder dan vijfhonderd per jaar;

B. gelet op de het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, waarbij de rijopleiding is hervormd;

C. gelet op de mogelijkheid en de belangrijkheid om de rijopleiding kwalitatief te verbeteren;

D. gelet op het gebrek aan controle op de begeleiders in de vrije opleiding en op de mogelijkheid van een onbeperkt aantal begeleiders;

E. considérant l'apparition de filières parallèles et le développement du travail au noir.

Demande au gouvernement :

1. de limiter le nombre de guide à deux dans le cadre de la filière libre et de prévoir leur inscription sur le permis provisoire du candidat au permis de conduire;
2. de prévoir la possibilité de changer de guides en cas de circonstances exceptionnelles et de durée d'apprentissage de minimum douze mois;
3. de limiter le nombre de candidat au permis de conduire à deux par guide;
4. de prévoir pour les familles des exceptions à la limitation du nombre de candidat par guide;
5. de fixer la durée minimale d'apprentissage à six mois et de prévoir une filière spécifique qui permette d'obtenir son permis de conduire après trois mois d'apprentissage.

21 septembre 2010.

François BELLOT.

E. gelet op het ontstaan van parallelle opleidingen en het opduiken van zwartwerk.

Vraagt de regering :

1. het aantal begeleiders in het kader van de vrije opleiding tot twee te beperken en te bepalen dat hun naam op het voorlopig rijbewijs van de kandidaat wordt vermeld;
2. in de mogelijkheid te voorzien in uitzonderlijke omstandigheden en na een scholing van minimum twaalf maanden van begeleider te veranderen;
3. het aantal kandidaten per begeleider te beperken tot twee;
4. voor gezinnen in uitzonderingen te voorzien op de beperking van het aantal kandidaten per begeleider;
5. de minimumduur van de scholing vast te stellen op zes maanden en te voorzien in een specifieke formule waarmee het mogelijk wordt een rijbewijs te halen na drie maanden scholing.

21 september 2010.